

نقش پدران در رشد اعتماد به نفس دختران

چگونه پدران می‌توانند به رشد شخصیت دخترانشان کمک کنند؟

عصمت یوسف‌زاده
کارشناس ارشد مشاوره

نقش مهم خانواده به عنوان کوچک ترین واحد اجتماعی در رشد انسان بر کسی پوشیده نیست، نقشی دشوار و حساس برای پرورش استعدادهای جسمانی و روحانی فرزندان و جلوگیری از کج‌رفتاری‌ها. در این واحد کوچک که نخستین محیط تربیتی است و اولین، عمیق‌ترین و مؤثرترین دل‌بستگی‌ها در آن ایجاد می‌شود، مادران نقشی اساسی در رشد روابط اجتماعی فرزندان دارند و نمی‌توان انکار کرد که مادری مستقل، توانمند، مسئولیت‌پذیر، منحصر به فرد، ارتقا دهنده و شاد محور اصلی یک خانواده موفق است. برای اینکه چنین ویژگی‌هایی در نقش‌های همسری و مادری یک زن محقق شود، آموزش، مشاوره و گفت‌وگو مؤثر و ضرور است، اما نه به اندازه کافی و نه به تناسب هزینه و زمانی که صرف این آموزش‌ها در دوره‌ای از زندگی که شخصیت‌ها شکل گرفته‌است و تغییر رویه مستلزم انرژی مضاعف است. لازم است خانواده‌ها بیاموزند چه کنند تا این ویژگی‌ها در جریان پرورش دختران در شخصیت آن‌ها نهادینه شود، آموزش برای پرورش دختران تا زمانی باشند که نیازها و حقوقشان را بشناسند، در عین حال به خود و دیگران احترام بگذارند و متناسب با ذات آفرینشان، موجب آرامش مردان و زنان خانواده و جامعه و سبب‌ساز تعالی هستند.

عاطفی و اجتماعی را تجربه نمی‌کنند. این دختران قوی، باثبات و باهوش هستند و توانایی سازگاری با شرایط را دارند. آن‌ها به خانواده احترام می‌گذارند. ارتباطات شخصی‌تی خاص فرزندان، مقتضیات محیط و ویژگی‌های فعلی جامعه، مطابق با تعصبات و فرمول‌های از پیش تعیین‌شده رفتار نمی‌کند. خانواده سالم همراه با ارتباط سازنده بین والدین و فرزندان، درباره نیازهای فرزندان در سنین مختلف دانش کافی دارد و تفاوت روحیات و خصوصیات فکری و ذهنی دختر و پسر را درک و درباره تفاوت‌ها مطالعه می‌کند. خانواده سالم فرصت یادگیری و تجربه برای دختران فراهم می‌کند و در ضعف‌ها آن‌ها را سرزنش نمی‌کند. دختران در چنین خانواده‌هایی خلأ عاطفی و اجتماعی را تجربه نمی‌کنند. این دختران قوی، باثبات و باهوش هستند و توانایی سازگاری با شرایط را دارند. آن‌ها به خانواده احترام می‌گذارند. ارتباطات شخصی‌تی خاص فرزندان، مقتضیات محیط و ویژگی‌های فعلی جامعه، مطابق با تعصبات و فرمول‌های از پیش تعیین‌شده رفتار نمی‌کند. خانواده سالم همراه با ارتباط سازنده بین والدین و فرزندان، درباره نیازهای فرزندان در سنین مختلف دانش کافی دارد و تفاوت روحیات و خصوصیات فکری و ذهنی دختر و پسر را درک و درباره تفاوت‌ها مطالعه می‌کند. خانواده سالم فرصت یادگیری و تجربه برای دختران فراهم می‌کند و در ضعف‌ها آن‌ها را سرزنش نمی‌کند. دختران در چنین خانواده‌هایی خلأ عاطفی و اجتماعی را تجربه نمی‌کنند.

مثال آرایش و جواهرات ... نیستند. در تربیت دختران، اعتماد به نفس و پوشش خلاهای عاطفی نقش مهمی دارد. این ویژگی‌ها سبب می‌شوند دختران انرژی خود را بیشتر صرف موفقیت کنند نه صرف گرایش عاطفی به جنس مخالف. در این امر مهم، پدران تعیین‌کننده و نوعی تأیید برای دختران هستند. پدر اولین مردی است که دختر در زندگی‌اش می‌شناسد و به او ابراز علاقه می‌کند و رفتارش برای دختر اهمیت خاصی دارد. دختران پدرانیه که به ابراز علاقه دخترشان درست پاسخ می‌دهند و انتقاد نمی‌کنند، تصور درستی از علاقه به جنس مخالف دارند و نیازهایشان را می‌شناسند، و برای دریافت محبت به هر گریه‌ای وابسته نمی‌شوند.

➤ آگاهی از عوامل مؤثر بر رشد خانواده سالم بر پایه آگاهی عمل می‌کند. پس از تأثیر ژنتیک، بیا تولد کودک، تأثیر محیط بر رشد او افزایش می‌یابد. اینکه والدین چه اندازه سخت‌گیر یا مهربان‌اند، چه مقدار وقت صرف فرزندان می‌کنند، چه تعداد خواهر و برادر دارند و نظام رفتاری حاکم بر آن‌ها بر چه پایه‌ای است، والدین چگونه احساس‌شان را ابراز می‌کنند، و عوامل محیطی متنوع دیگری که باید از سوی والدین از حیث اثرشان و چگونگی مدیریت آن‌ها شناسایی شوند. کودکان و نوجوانان در سنین مختلف عواطف و احساسات ویژه‌ای دارند مثل امنیت یا احساس ناامنی، تردید، احساس گناه در نقش‌ها یا بروز خلاقیت، اعتماد به نفس یا حقارت، حسادت، ترس

دختران پدرانیه که در تصمیمات خانواده منفعل نیستند، در ارتباط با مردان دچار ترس از مسئولیت نمی‌شوند. وظایف مردانه را می‌شناسند و می‌دانند چه توقعاتی از نقش مردان داشته باشند

(۴)

شهربانو

شرایط ازدواج
زنان و سکونت
درارض اقدس

غلامرضا آذری خاکستر
گروه پژوهش‌های

در هریک از مناطق ایران آداب و رسوم ازدواج متفاوت و تابع شرایط اقتصادی و اجتماعی آن نواحی است. در گزارش‌های تاریخی نیز به تکرار از خواستگاری و ازدواج روایت‌هایی بیان شده است. در این میان، عقدنامه‌ها به عنوان یکی از معتبرترین اسناد، انعکاس دهنده شرایط خواستگاری، طبقه اجتماعی عروس و داماد و روابط متقابل فرهنگی است. در شهر مشهد نیز همواره ازدواج تابع ضوابط و قوانین عرف و اجتماع بوده است. بررسی تعدادی از عقدنامه‌های منتشرشده شهروندان مشهدی در عصر قاجاریه شایان تأمل و حاوی نکات درخور توجهی است. طبق محتوای عقدنامه‌های قدیمی، حق انتخاب زوجه برای محل سکونت یکی از شرایط مهم ازدواج بوده است به طوری که در تعدادی از عقدنامه‌ها خارج نکردن منکوحه از مشهد مقدس تأکید شده است. حتی در این عقدنامه‌ها شرط شده است زوج حق ندارد بدون اطلاع و رضایت والد زوجه، او را از خانه‌ای که ایشان معین می‌کند به خانه‌ای دیگر ببرد.

سکونت در مشهد یکی از ارکان مهم ازدواج مردمان قدیم این شهر بود. در برخی موارد، شرط ازدواج خارج نشدن دختر از ارض اقدس یا مشهد ذکر شده است. بر اساس محتوای سندی در ربیع‌الآخر ۱۳۴۵ قمری، آقا کر بلائی حسین زرگر با فاطمه خانم، صبیحه آقا کر بلائی عباس سقایی یزدی، ازدواج کرده است و مهریه او ۷۰ تومان وجه نقد، یک زوج گوسواره طلا، یک حلقه انگشتر نگین یاقوت و ... تعیین شده است. در شرایط ضمن عقد آمده است: «ناکح ملتزم شد مدت ۵۰ سال منکوحه را بدون رضایت از حصار بند ارض اقدس مشهد به خارج شهر نبرد.» در عقد نامه‌ای دیگر، تعیین محل زندگی توسط دختر انتخاب شده است. «در شوال ۱۳۱۶ قمری و دوره مظفرالدین شاه، آقا مشهدی محمدعلی ربا به خانم، صبیحه آقا کر بلائی حسین دربان، با مهریه مبلغ ۱۰۰ تومان رایج خزانه عامه که نصف مبلغ تسلیم منکوحه گردید، ماندن در مشهد یکی از شرایط ازدواج بوده است و ناکح ملتزم شد که منکوحه را بدون رضایت او از حصار بند مشهد مقدس بیرون نبرد.»

بررسی عقدنامه‌های قدیمی شهر مشهد نشان می‌دهد مهریه به عنوان موضوعی مهم در عقدنامه‌ها ثبت شده است. در رمضان ۱۳۲۲ قمری آقا مشهدی احمد ترک، ولد آقا اسلام‌علی ترک بادکوبه‌ای، با قمرخانم، صبیحه آقا کر بلائی زین‌العابدین، ساکن ارض اقدس، ازدواج می‌کند و مهریه آن مبلغ ۱۵۰ تومان رایج خزانه عامه بوده است و از جمله شرایط عقد آن عبارت است از اینکه «ناکح به مدت ۵۰ سال منکوحه را وکیل کرد که اگر سفری یا غیبتی برای ناکح اتفاق افتاد و مدت ۲ سال بگذرد و مخارج به قرار ماهی یک تومان به منکوحه نرسد، بعد از ابراء ذمه زوج از نصف مهریه، خود را مطلقه به توکیل غیر نماید.

در جمادی‌الثانی ۱۲۹۹ نیز میرزا ابوالقاسم، خلف آقا سید محمد خادم آستان متبرک به رضویه، خانم حاجی بی‌بی صغیره حاجی خسرویه ساکن کرمان را با مهریه مبلغ ۵۰ تومان نقد رایج خزانه و یک دانگ از ۶ دانگ خانه واقع در ارض اقدس به عقد خویش درآورده است. مرور عقدنامه‌های قدیمی مشهد نشان از تعلق خاطر شهروندان به این شهر مقدس دارد. در بین خاندان‌های قدیمی، سکونت دائم شرط مهمی برای ازدواج تلقی شده و همواره این مسئله در تعدادی از اسناد بازتاب داشته است.

بسته آموزشی و ترویجی «مدیریت خانواده»

معاونت ریاست جمهوری در امور زنان و خانواده و مرکز آموزش مدیریت دولتی از روز اول مرداد، روز ازدواج، تا ۲۵ همین ماه، هم‌زمان با روز خانواده، دوره‌های آموزشی به شیوه الکترونیک برگزار می‌کند. برای اطلاع از این دوره‌ها به نشانی <http://lms.smtc.ac.ir> مراجعه کنید.

۲۳ شنبه
۶ مرداد ۱۳۹۹
۶۶۱ شماره ۲۲۶

وانهاده
نویسنده: سیمون دوبور
● نشر: مرکز

کتاب مشهورش «جنس دوم» می‌شناسند، رمان و داستان‌های زنانه بسیار خوبی دارد. یکی از آثار او داستان بلند «وانهاده» است، یکی از همان داستان‌های ظاهراً نخ‌نمای زنانه که وقتی به قلم می‌آید، دیگر نمی‌توان به آن یک داستان معمولی لقب داد. اگرچه می‌توان این داستان بلند را در یک پاراگراف برای شخصی که مشتاق شنیدن آن است تعریف کرد، نمی‌توان درد و رنج پنهان در داستان را در یک پاراگراف توصیف کرد. «وانهاده» داستان یک زن است. در داستان سیمون دوبور، آنجایی که از بی‌پرمایگی یک زن صحبت می‌کند، قصه برای ما بسیار بسیار آشناست. شخصیت اول داستان زنی خانه‌دار است که ۲ دختر خود را بزرگ کرده است و اکنون با همسر خود دوره میان‌ساله‌ای را می‌گذرانند. دختر بزرگ او ازدواج کرده و دختر کوچکش برای تحصیل به خارج رفته است. زن

در حال نوشتن یادداشت‌های روزانه است، یادداشت‌های روزانه یک زندگی معمولی که قرار است از آن به بعد معمولی‌تر هم باشد، اما در آرامش. در میان همان یادداشت‌هاست که به خیانت همسرش پی می‌برد و به یک آشفتگی قدم می‌گذارد. این در حالی است که نمی‌خواهد موضوع را بپذیرد و مدام در پی انکار آن است و تلاش رقت‌باری می‌کند که خود را در بازی بی‌سرانجامی بیندازد، در یک گفت‌وگوی درونی و جان‌کنندگی بیپهوه برای حفظ وضع موجود. خب! قصه همین است. زن نمی‌تواند کاری بکند. او در همه عمر، زندگی‌اش را در رابطه با همسر و فرزندانش تعریف کرده است و به نظر می‌رسد قدرتی برای اتکا به خود ندارد. پایان قصه هم تأمل‌برانگیز است و آن گونه که پیش‌بینی می‌کنیم و انتظار داریم تمام نمی‌شود. دوبور می‌خواهد به واسطه

همه ما داستانی در زندگی داریم. گاهی داستان ما ساده و یک‌خطی است و گاهی داستان‌های پیچیدگی‌هایی دارد. اما باید اعتراف کنیم که زندگی اغلب ما به طرز رقت‌انگیزی معمولی و پیش‌پا افتاده است. اگر به این زندگی ساده و معمولی‌مان فکر کنیم، هیچ شباهتی بین آن و رمان‌ها و داستان‌های عاشقانه و پر از حادثه پیدا نمی‌کنیم. اما اگر خوب دقت کنیم و در جزئیات زندگی‌مان دقیق شویم، خواهیم دید که همه ما یک داستان منحصر به فرد داریم، حتی اگر داستان‌های عاشقانه عجیب و غریب در آن نباشد، حتی اگر حوادث نفس‌گیر در آن روی ندهد. اما اگر بخواهید قصه‌تان را روایت کنید، قضیه فرق می‌کند. از خودتان می‌پرسید چه چیزی در این زندگی قابل روایت است. وقتی یک زن در جایگاه یک راوی می‌نشیند و می‌خواهد قصه خود را روایت کند، همه چیز عوض می‌شود. از زاویه دیگری به زندگی‌اش نگاه می‌کند و خوب که می‌نگرد، دیگر هیچ چیزی آن گونه که گمان می‌کرده است معمولی نیست. احساسات و عواطف او عمیق‌ترین بخش‌های زندگی‌اش را تشکیل داده‌اند. گاهی او را به شدت آسیب‌پذیر کرده‌اند و گاهی خوشی‌ها و لذت‌های شیرینی را برای او رقم زده‌اند و همه این‌ها کنار هم داستان او است. وقتی یک زن بخواهد زندگی‌اش را بنویسد، تازه می‌فهمد چقدر درگیر پنهان کردن خود و احساسات خود است. آنجاست که می‌تواند ناگهانی‌ها و رنج‌های خود را بهتر ببیند. سیمون دوبور، نویسنده فرانسوی که همه او را با